

KONKURS GEOGRAFICZNY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP SZKOLNY
31 października 2019 r.

Uczennico/Uczniu:

1. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz **90** minut.
2. Pisz długopisem/piórem – dozwolony czarny lub niebieski kolor tuszu.
3. Nie używaj ołówka ani korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i zaznacz/napisz inną odpowiedź.
4. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu do tego przeznaczonym.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	40	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis Przewodniczącej/-ego		

...../1

Zadanie 1. (0 – 1 pkt)

Informacją dnia 5 sierpnia br. była wiadomość dotycząca francuskiego wynalazcy Franky'ego Zapaty, który przeleciał na swoim flyboardzie nad kanałem La Manche z Francji do Wielkiej Brytanii.

Oblicz, jaką odległość pokonał Franky Zapata, jeżeli na mapie w skali 1:500 000 wynosiła ona 7 cm.

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 2. (0 – 2 pkt)

Basia i Marcin wzięli udział w spływie kajakowym. Przed rozpoczęciem spływu na mapie w skali 1:300 000 zmierzili długość trasy i otrzymali wynik 6 cm. Przed wyruszeniem w trasę uczestnicy otrzymali od organizatora spływu mapę w skali sześć razy większej.

a) Oblicz, jaką odległość zaznaczył organizator spływu na mapie w skali sześć razy większej, jeżeli na mapie w skali 1:300 000 wyniosła ona 6 cm.

...../1

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź:

b) Oblicz rzeczywistą długość trasy spływu kajakowego, którą pokonali Basia i Marcin.

Miejsce na obliczenia:

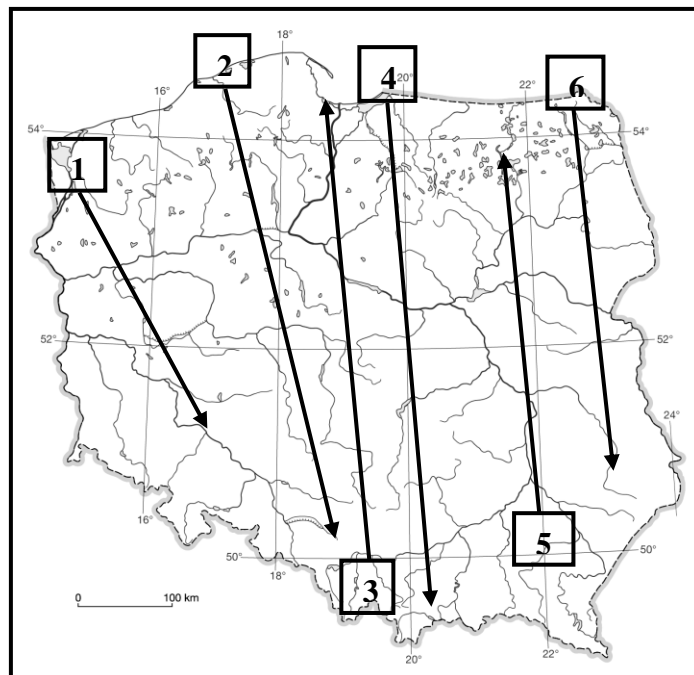
...../1

Odpowiedź:

Zadanie 3. (0 – 2 pkt)

Na mapie konturowej Polski strzałkami opisanymi numerami od 1 do 6 zaznaczono trasy wypraw rowerowych, które prowadzą przez różne pasy ukształtowania powierzchni.

...../2

Na podstawie: www.geographic.cba.pl

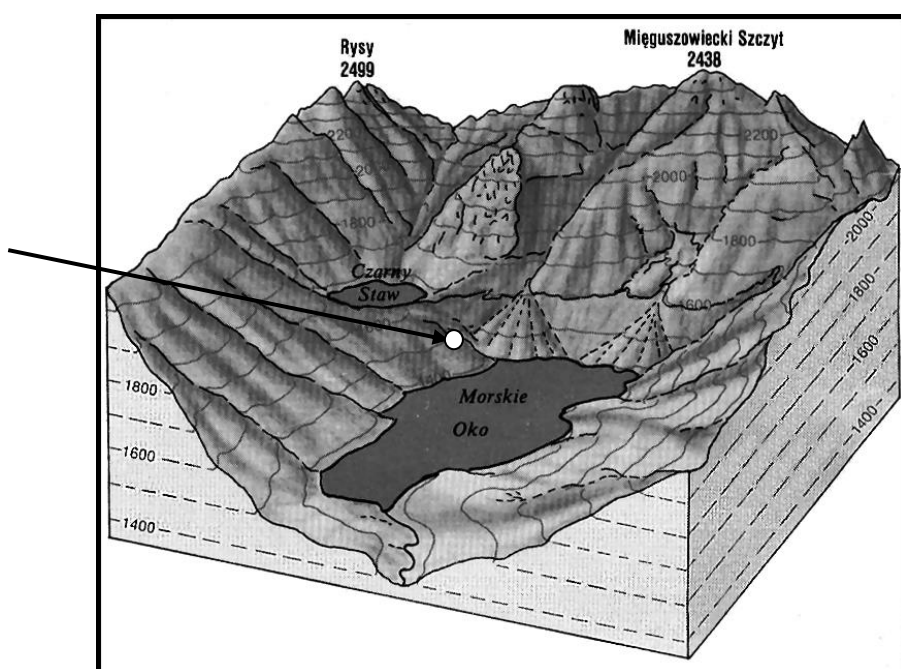
Przyporządkuj do każdego opisu trasy rowerowej numer, którym oznaczono tę trasę na mapie.

Uwaga – nie wszystkie numery tras podlegają przyporządkowaniu.

Wyprawa tą trasą umożliwia przejazd od pasa pobrzeży do pasa gór.	
Ta trasa nie obejmuje pasa pobrzeży, a rozpoczyna się w pasie kotlin.	
Wybór tej trasy sprawi, że wyprawa rozpocznie i zakończy się w pasie wypukłym.	
Trasa rowerowa oznaczona tym numerem nie prowadzi przez pas kotlin, wyżyn i gór.	

Zadanie 4. (0 – 2 pkt)

Na schemacie przedstawiono przebieg poziomicy w rejonie Morskiego Oka, a strzałką oznaczono miejsce rozpoczęcia wejścia na Rysy przez grupę turystów.

Materiały ćwiczeniowe OKE w Poznaniu z lat 2002 – 2007.

- a) Oblicz wysokość, jaką muszą pokonać turyści, którzy planują wejście na Rysy, z miejsca w rejonie Morskiego Oka oznaczonego strzałką.

...../1

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź:

...../1

- b) Skreśl błędne informacje dotyczące ukształtowania powierzchni Polski.

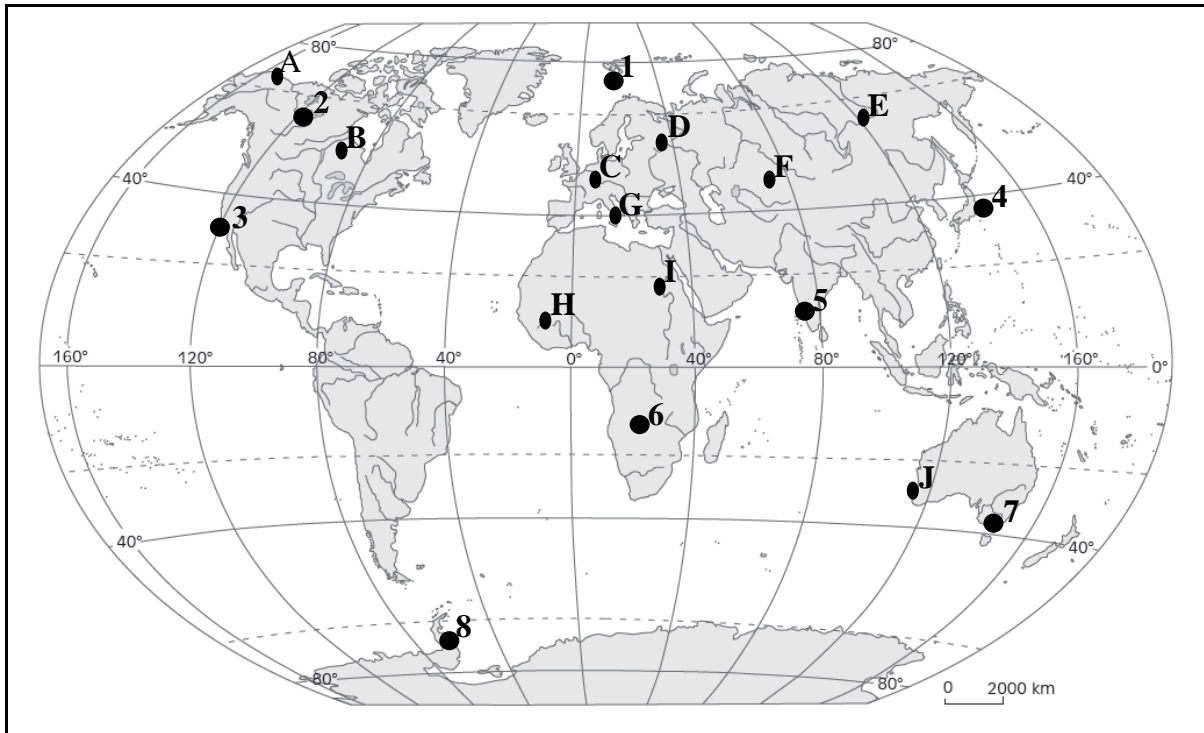
- A. Cechą charakterystyczną ukształtowania powierzchni naszego kraju jest przewaga obszarów położonych **poniżej 200 m n.p.m. / powyżej 500 m n.p.m.**
- B. Powierzchnia Polski jest nachylona **z południowego zachodu na północny wschód / z południowego wschodu na północny zachód.**
- C. Średnia wysokość powierzchni Polski wynosi **292 m n.p.m. / 173 m n.p.m.**

Mapa do zadań nr 5, 9 i 10.

Zadanie 5. (0 – 4 pkt)

...../4

Na mapie konturowej świata literami od A do J zaznaczono stacje meteorologiczne, a na następnej stronie umieszczono klimatogramy czterech spośród nich.

www.sredniawski.pl

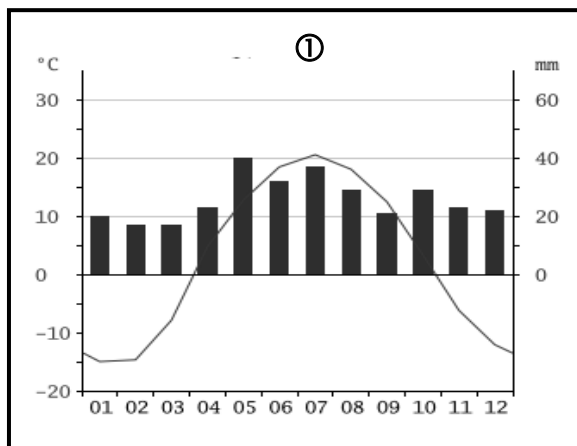
Zapisz pod każdym klimatogramem literę, którą oznaczono na mapie konturowej właściwą dla niego stację meteorologiczną (A-J) oraz nazwę strefy klimatycznej i nazwę krajobrazu, w którym ta stacja się znajduje.

Nazwy stref klimatycznych i nazwy krajobrazu wybierz spośród podanych:

Strefa klimatyczna: *a) równikowa, klimat podrównikowy wilgotny; b) podzwrotnikowa, klimat suchy; c) podzwrotnikowa, klimat wilgotny; d) umiarkowana ciepła, klimat morski; e) umiarkowana ciepła, klimat kontynentalny; f) umiarkowana chłodna, klimat przejściowy; g) umiarkowana chłodna, klimat kontynentalny; h) okołobiegunowa, klimat subpolarny.*

Nazwa krajobrazu: *I. pustynia lodowa; II. tundra; III. tajga; IV. step; V. lasy liściaste i mieszane; VI. wiecznie zielone zarośla; VII. sawanna; VIII. wilgotny las równikowy.*

Uwaga – nie wszystkie litery na mapie, nazwy stref klimatycznych oraz nazwy krajobrazów podlegają przyporządkowaniu.

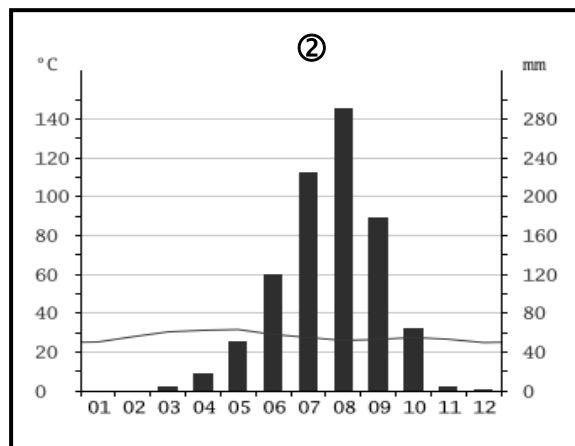

Stacja meteorologiczna: .....

Strefa klimatyczna: .....

.....

Krajobraz: .....

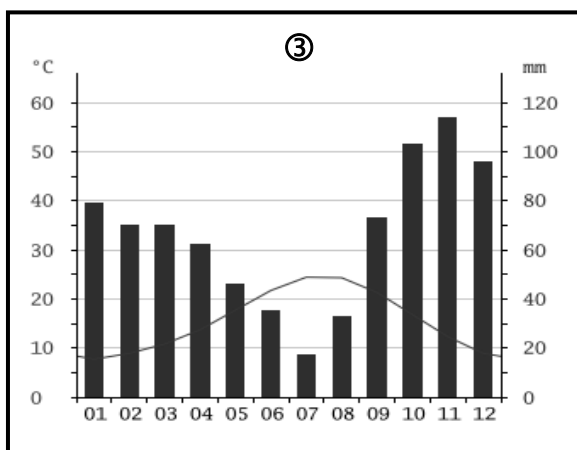

Stacja meteorologiczna: .....

Strefa klimatyczna: .....

.....

Krajobraz: .....

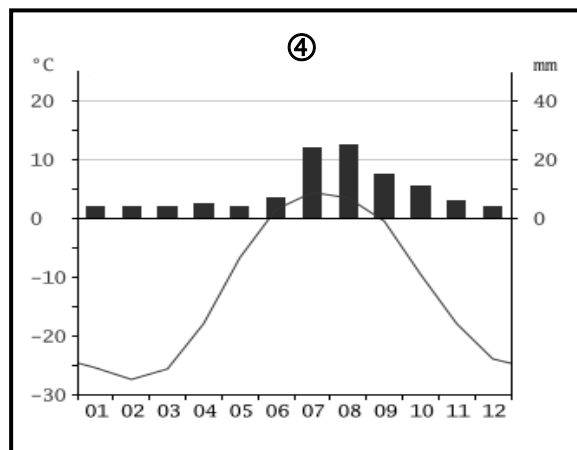

Stacja meteorologiczna: .....

Strefa klimatyczna: .....

.....

Krajobraz: .....

Stacja meteorologiczna: .....

Strefa klimatyczna: .....

.....

Krajobraz: .....

Na podstawie: climate-Data.org

Zadanie 6. (0 – 1 pkt)

Podkreśl wiersz, w którym wymieniono tylko gatunki zwierząt żyjących na stepie.

A. Guziec, fenek, ryś, tukan.

B. Suhak, bobak, raróg, widłoróg.

C. Tapir, szakal, drop, maskonur.

D. Drop, kalandra czarna, gepard, sęp.

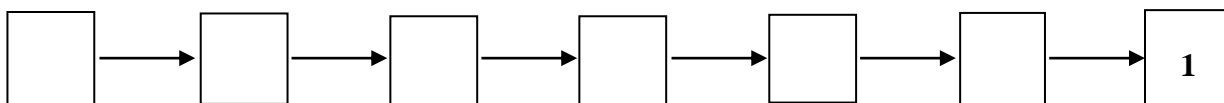
...../1

Zadanie 7. (0 – 1 pkt)

...../1

Uporządkuj podane informacje tak, aby otrzymać ciąg przyczynowo-skutkowy dotyczący powstania wilgotnego lasu równikowego.

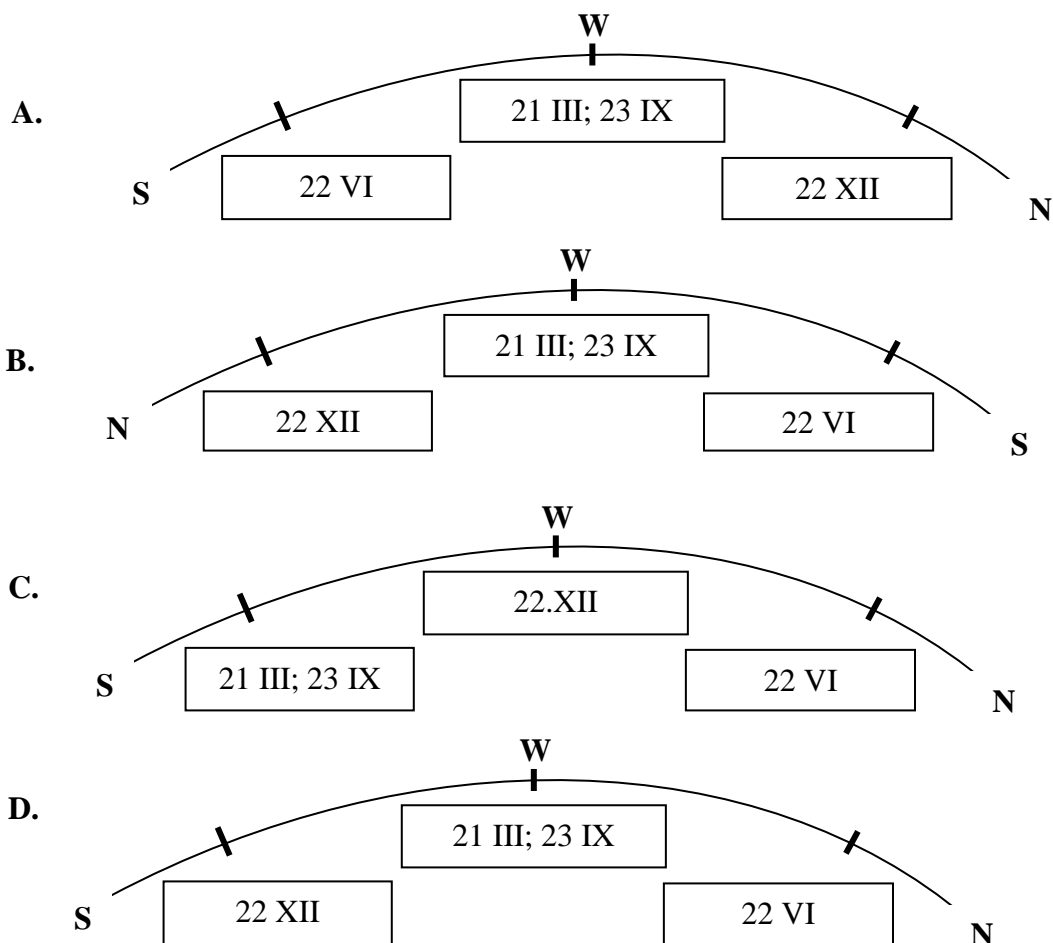
1. Wilgotne lasy równikowe.
2. Intensywne parowanie.
3. Deszcze zenitalne.
4. Bujny rozwój roślinności.
5. Wysoka temperatura powietrza.
6. Szerokości równikowe.
7. Wznoszenie, ochładzanie i skraplanie się pary wodnej.

Zadanie 8. (0 – 1 pkt)

...../1

Kuba obserwował zachody Słońca w pierwsze dni kalendarzowych pór roku i na linii widnokręgu zaznaczał miejsca, w których ono chowało się za horyzontem. Zakreśl odpowiedź, w której Kuba poprawnie uzupełnił swój rysunek, wpisując kierunki na linii widnokręgu, a w wyznaczone pola – daty rozpoczynające kolejne pory roku.

Zadanie 9. (0 – 2 pkt)

...../2

Na mapie konturowej świata (str. 4) numerami od 1 do 8 zaznaczono wybrane obiekty geograficzne.

Uzupełnij zdania, wpisując w zaznaczone miejsca właściwe numery dwóch obiektów geograficznych.

- Są położone w obszarach występowania zjawiska dni i nocy polarnych: ..... i .....
- Znajdują się w obszarach, na których Słońce świeci w zenicie: ..... i .....
- Zlokalizowane są w części świata, w której najwcześniej wita się Nowy Rok: ..... i .....
- W tych miejscach na Ziemi najpóźniej ma miejsce moment górowania Słońca: ..... i .....

...../1

Zadanie 10. (0 – 1 pkt)

Na mapie konturowej świata (str. 4) numerami od 1 do 8 zaznaczono wybrane obiekty geograficzne.

Podkreśl zestaw, w którym obiekty geograficzne, zlokalizowane na półkuli północnej, uporządkowano według kryterium rosnącej długości dnia, wtedy gdy Słońce góruje w zenicie na zwrotniku Koziorożca.

- A.** 1, 2, 3, 4;   **B.** 5, 4, 3, 2;   **C.** 2, 4, 3, 5;   **D.** 5, 3, 4, 1.

...../1

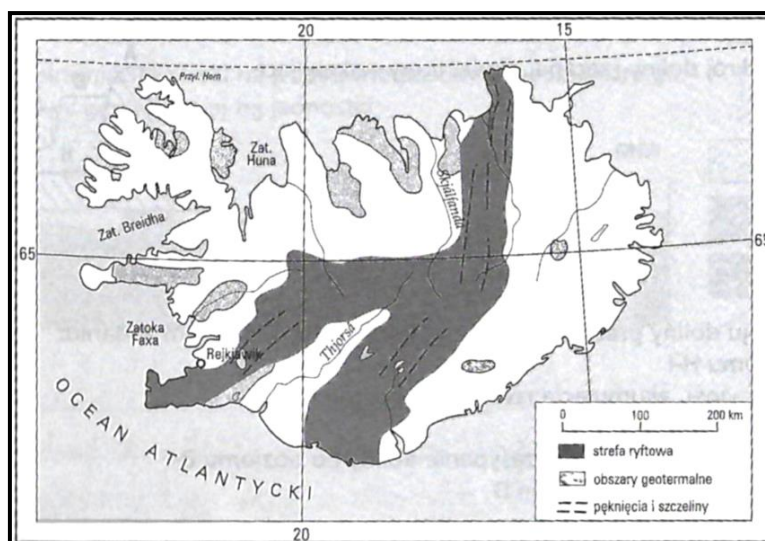
Zadanie 11. (0 – 1 pkt)

Oceń informacje dotyczące stref oświetlenia Ziemi. Jeżeli informacja jest prawdziwa, oznacz ją literą P, a jeżeli fałszywa – literą F.

Duże zróżnicowanie wysokości górowania Słońca w ciągu roku to przyczyna różnorodności stref krajobrazowych w umiarkowanej strefie oświetlenia Ziemi.	
Strefa międzyzwrotnikowa jest najbardziej ogrzana, ponieważ w ciągu roku każdego dnia w południe promienie słoneczne padają pod kątem prostym.	
Skład gatunkowy roślinności tundry jest uzależniony m.in. od kąta, pod jakim świeci Słońce w obszarach zajmowanych przez tę strefę krajobrazową.	

Zadanie 12. (0 – 2 pkt)

Na mapie przedstawiono wybrane treści dotyczące budowy geologicznej Islandii.

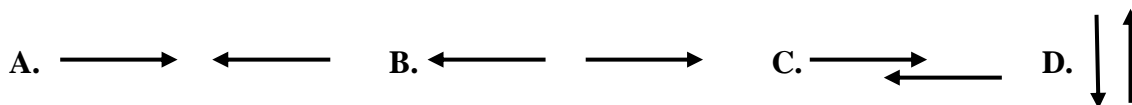
Kop J., Kucharska M., 2007, *Geografia Ćwiczenia i testy*.

Wydawnictwo Szkolne PWN, Warszawa

a) Za pomocą strzałek przedstawiono ruch płyt litosfery.

Wybierz układ strzałek, który odpowiada ruchowi płyt litosfery w strefie ryftu i narysuj go na mapie Islandii.

...../1

b) Występowanie na wyspie obszarów geotermalnych ma duże znaczenie dla gospodarki Islandii.

...../1

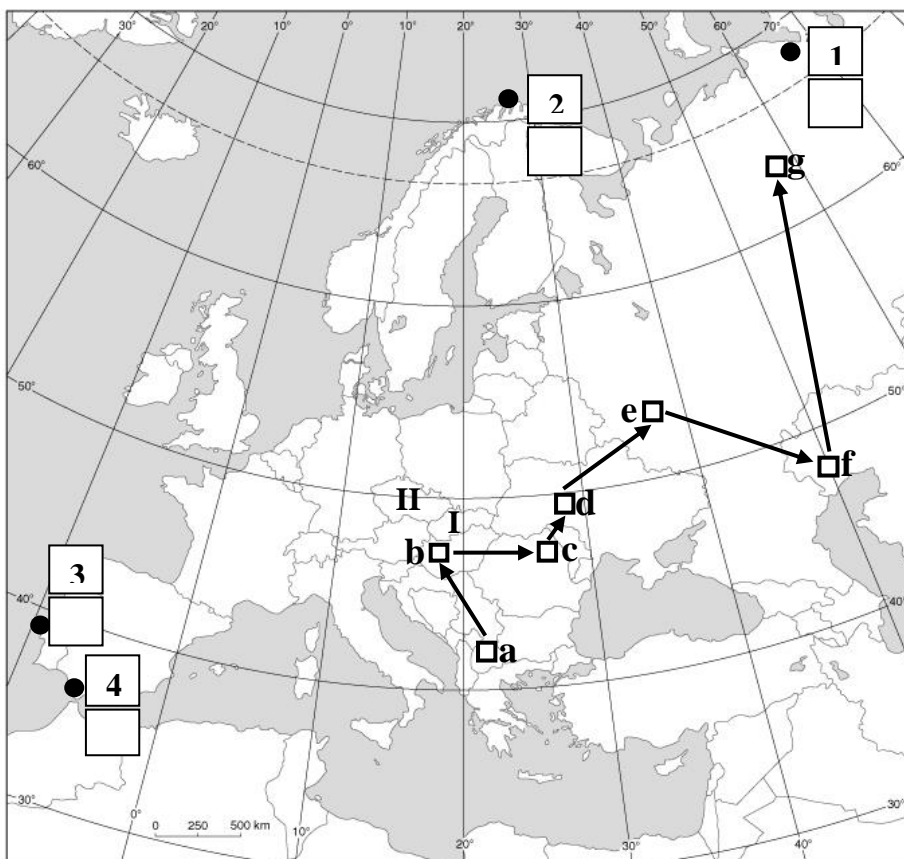
Podaj dwa przykłady wykorzystania gospodarczego tych obszarów.

- 1) .....
- 2) .....

Mapa do zadań nr 13, 14 i 15.

Zadanie 13. (0 – 3 pkt)

Na mapie konturowej Europy numerami od 1 do 4 zaznaczono jej skrajne punkty.

www.sredniawski.pl

- a) Przyporządkuj do każdego ze skrajnych punktów zaznaczonych na mapie konturowej Europy właściwą wartość współrzędnych geograficznych. ...../2
Wpisz w wyznaczone miejsce na mapie (str. 8) oznaczenie literowe współrzędnych geograficznych spośród podanych:

- A. 71° 08'N 25° 48'E;   B. 68° 11'N 68° 14'E;
C. 44° 27'N 5° 08'W;   D. 36° 00'N 5° 37'W;
E. 36° 41'N 15° 10'E;   F. 38° 48'N 9° 30'W.

Uwaga – nie wszystkie wartości współrzędnych geograficznych podlegają przyporządkowaniu.

- b) Oblicz rozciągłość równoleżnikową Europy.
Miejsce na obliczenia:

...../1

Odpowiedź:

Zadanie 14. (0 – 4 pkt)

Młody geograf na mapie konturowej (str. 8) narysował trasę wyprawy prowadzącą przez wybrane niziny, wyżyny i góry Europy, które oznaczył literami od **a** do **g**.

- a) Oznaczeniom literowym na mapie przyporządkuj niziny, wyżyny i góry, przez które będzie wędrował młody geograf. ...../3

Nazwy nizin, wyżyn i gór wybierz spośród podanych: **K.** Apeniny; **L.** Wyżyna Podolska; **Ł.** Karpaty, **M.** Nizina Nadkaspjska; **N.** Wyżyna Środkoworosyjska; **O.** Góry Dynarskie; **P.** Wielka Nizina Węgierska; **R.** Ural; **S.** Nizina Polska; **T.** Wyżyna Nadwołżańska.

Uwaga – nie wszystkie nazwy nizin, wyżyn i gór podlegają przyporządkowaniu.

Oznaczenie literowe na mapie						
a	b	c	d	e	f	g
Oznaczenia literowe nizin, wyżyn i gór						

- b) Skreśl błędną nazwę w każdym zdaniu:

Młody geograf rozpocznie swoją wyprawę na Półwyspie **Balkańskim** / **Iberyjskim**.

Po zachodniej stronie tego półwyspu znajduje się wybrzeże **szkierowe** / **dalmatyńskie**.

...../1

Zadanie 15. (0 – 3 pkt)

- a) Zapisz nazwy trzech państw, które powstały po rozpadzie Jugosławii i leżą na trasie wyprawy młodego geografa lub w jej sąsiedztwie (mapa str. 8).

...../2

1. .... 2. ....
3. ....

- b) Podaj nazwy państw oznaczonych na mapie konturowej Europy cyframi I i II oraz nazwę państwa, które tworzyły przed jego rozpadem.

...../1

Nazwa państwa:

I. .... II. ....

Nazwa państwa przed rozpadem: .....

Zadanie 16. (0 – 2 pkt)

...../2

Skreśl w każdym wierszu (A, B, C, D) nazwę państwa, które nie spełnia kryterium przynależności geopolitycznej.

A. Niemcy, Luksemburg, Słowenia, Włochy.

B. Dania, Finlandia, Irlandia, Szwecja.

C. Andora, Grecja, Monako, Liechtenstein.

D. Estonia, Litwa, Łotwa, Rosja.

Zadanie 17. (0 – 2 pkt)

...../2

W zdaniach zapisano informacje o funduszach strukturalnych.

Jeżeli dana informacja jest prawdziwa – wpisz literę P, a jeżeli fałszywa – literę F.

Fundusze strukturalne umożliwiają niwelowanie różnic w rozwoju gospodarczym państw należących do Unii Europejskiej.	
Korzystanie z funduszy strukturalnych każde państwo ma zagwarantowane przez pierwsze dziesięć lat swego członkostwa w Unii Europejskiej.	
Dzięki funduszom strukturalnym państwa Unii Europejskiej mogą sukcesywnie poprawiać stan środowiska przyrodniczego, a przez to warunki zamieszkania ludności.	

Zadanie 18. (0 – 3 pkt)

Literami od A do F zapisano informacje dotyczące metropolii Londynu i Paryża.

A. Dzielnica usługowo-finansowa; **B.** Wielokulturowość mieszkańców; **C.** Centrum mody; **D.** Rewitalizacja doków portowych; **E.** Ośrodek przemysłu i handlu; **F.** Giełda papierów wartościowych.

...../2

- a) Wpisz w wyznaczone miejsca oznaczenia literowe trzech cech wspólnych i trzech cech różniących obie metropolie.

Cechy wspólne metropolii Londynu i Paryża: .....; .....; .....

Cechy różniące metropolie Londynu i Paryża: .....; .....; .....

- b) Podaj nazwę metropolii, której cechę oznaczono literą D.

...../1

Nazwa metropolii: .....

Zadanie 19. (0 – 1 pkt)

Podkreśl trzy informacje, które dotyczą rolnictwa Węgier.

...../1

- A. Rozwojowi rolnictwa sprzyjają żyzne i bardzo żyzne gleby.
- B. Hodowla gęsi nastawiona jest przede wszystkim na produkcję wątróbek.
- C. W rolnictwie większą rolę odgrywa chów bydła i trzody chlewnej niż uprawa zbóż.
- D. W strukturze wielkości gospodarstw przeważają gospodarstwa duże (średnia powierzchnia gospodarstw wynosi kilkadziesiąt hektarów).
- E. Wśród upraw dominują pszenica i kukurydza, a także np. słoneczniki i warzywa.
- F. Prace polowe wykonywane są przy użyciu dużej liczby ciągników – ponad 42 szt. na 1000 ha.

Zadanie 20. (0 – 2 pkt)

...../2

Na przykładzie wybranych państw Europy przedstawiono zależność rodzaju wykorzystywanych źródeł energii od cech środowiska przyrodniczego.

Uzupełnij tabelę. W tym celu wpisz w puste komórki brakujące nazwy państw, określenia dotyczące warunków środowiska przyrodniczego oraz rodzaje źródeł energii.

Brakujące informacje wybierz spośród podanych:

Nazwy państw: A. Dania; B. Francja; C. Norwegia; D. Grecja;

Sprzyjające warunki środowiska przyrodniczego: I. Duży dopływ promieniowania słonecznego w ciągu roku; II. Duża częstość silnych wiatrów; III. Rzeki o dużych spadkach; IV. Zasoby rud uranu; V. Ciepło z wnętrza Ziemi.

Rodzaje źródeł energii: a) Energia geotermalna; b) Energia wiatru; c) Energia wodna; d) Energia słoneczna; e) Energia jądrowa.

Uwaga – nie wszystkie informacje podlegają przyporządkowaniu.

Nazwa państwa	Sprzyjające warunki środowiska przyrodniczego	Rodzaj źródła energii
	Rzeki o dużych spadkach	
Grecja		
		Energia wiatru

BRUDNOPIS